

Rom Na-eme Ka Ọhụ A Guzosie Ike - Nọmba Iri na Ise

Ule Ikpeazu: Iteta n'Ihe Arụrụ Ụka Nsọ nke Onyinyo nke Anụ Ọhịa ahụ kwuru n'amụma

Jeff Pippenger
2024-09-03

Ugbu a anyị nọ n'oge nkwale nke onyinyo anụ ọhịa ahụ, a na-emegharikwa arụmụka amụma mbụ n'akụkọ ihe mere eme nke Adventism ugbu a. N'ọnwa Julai nke afọ 2023, Maikel, onyeisi ndi mmuo ozi, siri n'eluigwe rịdata ikpote okpukpu akoro ndi nwuru anwu nke Ezikiel, ndi no dina n'uzo nke nnukwu obodo ahụ nke Sodom na Ijpt. N'ebe ahụ, n'isi nke iri na otu nke Mkpughe, a na-eweputa ha n'ura onwu ha site n'inye ha Mmuo Nso. N'isi nke iri ato na asaa nke Ezikiel, a kowara ozi nke ifufe anọ di ka ozi ahụ nke na-eme ka okpukpu akoro ndi nwuru anwu, nke a kporo ulo Izrel niile, gho ndi agha Onyenwe anyi. Onye-amuma Daniel nochiri anya ndi ama abuo ahụ a gburu nke Jon, o na-anochikwakwa anya ndi no n'ndagwurugwu nke okpukpu akoro ndi nwuru anwu nakwa umu agboghọ amamihe di na ilu ahụ.

Mgbe ndi Millerite mezuru ilu ahụ, ha ghotara na ahumihe ha ka e gosiputara n'ime ilu ahụ. Puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ ga-achokwa ighota na ha anowo n'oge ichere ahụ. Dika Daniel n'isi nke itoolu, ha ga-achọ ighota na a chusajala ha n'ala ndi iro, dika e gosiputara ya site n'oge asaa nke Levitikos iri abuo na isii, ma ghotakwa ihe oiyi nzuzo Nebukadneza nke anụ ọhịa ndi ahụ.

N'ime ahiri ndi a nke o bua, a na-anochi anya ule amuma sitere n'okwu Chineke. Ndiama abuo ahụ nwuru anwu n'okporo ama juputara na Mmuo mgbe a kpolitere ha n'onwu. Okpukpu ndi nwuru anwu nke Ezikiel choro inu ozi amuma. Daniel no na-amu ihe odide Mosis na Jeremaya mgbe e tetara ya n'onodu ya nke ikpusasi. N'isi nke abuo, a kpote Daniel na ndi ikom ato ahụ a ma ama n'uzo ihe atu ka ha mata na e tinyewo ha n'okpuru iwu onwu, mgbe ahukwa ihè amuma ahụ nke e zoro ezo ma mesia meghee ka o zoputa Daniel na ndi enyi ya ato. Ndi amaghi nwoke nke ilu ahụ na-eteta site n'"mkpu" n'etiti abali. E tetara ndi Millerite mgbe Kraist wepuru aka Ya n'elu ihe oiyi ndi di na chaati ahụ. N'ime ndiamà isii ahụ niile, o bu ozi amuma na-akpote ndi nwuru anwu ma o bu ndi na-ehi ura. Mgbe ahụ, o na-emeputa ule nke e ji egosiputa otu abuo n'ogwugwu usoro ule ahụ.

Dabere n'ahiri ndi a, a na-eme ka o doo anya na mgbe a kpolitere otu nari puku iri anọ na anọ n'ubochi ikpeazu, o bu ozi Ezikiel banyere ifufe anọ, na nke gbasasira ugboro asaa nke Mosis di na Levitikos iri abuo na isii. O bu ozi mbilite n'onwu nke Maikel onyeisi ndi mmuo ozi na-eweta. O bu ozi nro nzuzo Nebukadneza banyere ihe oiyi nke anụ ọhịa ndi ahụ.

A na-anwale ule dabere n'ibu ma ha nwere mmanu, nke a kowara di ka "ozi nile nke Mmuo nke Chineke." A kpote ndi Millerite mgbe ha ghotara na a kporo ha aha n'ime okwu amuma nke Chineke, nakwa mgbe ha huru otu ihe-ama ahụ nke mbu duru ha ikowa afọ 1843 n'ezie na-akowa

Ọktoba 22, 1844. Dabere n’usoro echiche ndị a, e guzobere ya na mgbe a ga-akpote otu narị puku na iri anọ na anọ ahụ n’ụbọchị ikpeazụ, a ga-akpote ha n’ozì amụma nke ule nke na-amịputa klaasi abụọ nke ndị na-eefe ofufe.

Ahịrị amụma ndị a niile na-achọta mmezu ha zuru oke na nke ikpeazụ n’oge ule amụma nke e ji ikpuputa onyinyo nke anụ ọhịa ahụ na nke anụ ọhịa ahụ nọchite anya ya. Ule ahụ agwula mgbe oge ebere mechiri emechi n’elu ụmụ agboghọ amaghị nwoke n’iwu ụbọchị Sọnde. Ya mere, usoro ule nke onyinyo anụ ọhịa ahụ, nke a na-egosiputakarị ugboro ugboro dika ule nke na-ekpughe ndị ghotara ozi ahụ e meghere akara ya, ka ahịrị amụma ndị a niile na-anọchi anya ya. N’ime Daniel iri na abụọ, ndị amamihe bụ ndị na-aghota mmụba nke ihe omuma na-agabiga usoro ule nke nzọkwu atọ, nke e gosiputara dika ime ka ha di ọcha, di ọcha dika ọcha, ma nwalee ha. Nzọkwu atọ ahụ bụ nzọkwu nke nkwenye Mmụọ Nsọ na-eweta, nke na-anọchi anya nkwenye banyere mmehie, ezi omume, na ikpe. Nzọkwu atọ ahụ bụ ogige elu, ebe nsọ, na Ebe Nsọ Kachasi Elu. A na-anọchikwa anya nzọkwu atọ ahụ n’ime ndị mmụọ ozi atọ nke Mkpughe iri na anọ, nakwa n’ime ahumahu Daniel na ndị ikom atọ ahụ ruru eru n’isi nke mbụ. N’ebe ahụ, ha buru ụzọ gafee ule banyere nri, mgbe ahụ ule anya, ma n’ikpeazụ ha gafere ule nke atọ e nyere site n’aka eze ugwu—onye Nebukadneza nọchiri anya ya.

Ma ụmụ nwoke anọ ndị a, Chineke nyere ha omuma na nka n’ihe niile a na-amụ na amamihe; Daniel nwekwara nghota n’ohu niile na nro niile. Ugbu a, na ngwucha ụbọchị ndi ahụ eze kwuru na a ga-ebute ha n’ihu ya, onye-isi ndi onaozi wetara ha n’ihu Nebukadneza. Eze wee gwa ha okwu; ma n’etiti ha niile, a hughị onye ọbula di ka Daniel, Hananaya, Mishael, na Azaraya: ya mere ha guzoro n’ihu eze. N’ihe niile metutara amamihe na nghota, nke eze juru ha banyere ya, o huru ha ka ha ka ndi dibia afa na ndi na-agu kpakpando niile no n’alaeze ya dum mma ugboro iri. Daniel 1:17–20.

Nnwale ikpeazụ n’ime ule atọ e mere Daniel na ndi ezi omume atọ ahụ bụ nnwale Nebukadneza mere, ya mere, nke a na-anọchi anya na nnwale amuma ikpeazụ Daniel na ndi ezi omume atọ ahụ na-anọchi anya ya gbasara Babilon, n’ihi na Nebukadneza bụ eze ahụ, nke na Aisaja isi nke asaa, amaokwu nke asatọ na nke itoolu, na-eguzobe eze, isi obodo nke mba, na “isi” di ka akara ndi a puru iji dochie ibe ha. “Isi” ahụ na-anọchi anya isi Babilon nke Oge A n’ụbọchị ikpeazụ. “Isi” ahụ n’ụbọchị ikpeazụ bụ akwuna ahụ nke Mkpughe iri na asaa, onye e dere n’egedege ihu ya, “OMIMI, BABILON UKWU AHU, NNE NKE NDI AKWUNA NA NKE ASI NKE UWA.”

Nnwale amuma ikpeazụ nke puku narị anọ na iri anọ na anọ ahụ metutara nghota ziri ezi ma o bụ nghota na-ezighi ezi banyere “isi” Babilon nke oge a n’ụbọchị ikpeazụ. Nnwale ikpeazụ ha gunyekwara ighota na Babilon nke oge a na Rom nke oge a bụ ihe nnochianya a puru iji dochie ibe ha, ya mere “isi” Babilon nke oge a bụ otu “isi” ahụ n’ahiri o bula, n’ihi na ha bụ ihe nnochianya a puru iji dochie ibe ha.

“Uwa juputara n’oke ifufe na agha na esemokwu. Ma n’okpuru otu isi—ike ndi Pop—ndi mmadu ga-adi n’otu iji gbochie Chineke n’ime mmadu ndi akaebe Ya.” Testimonies, volume 7, 182.

Daniel na ndị ikom atọ ahụ a ma ama na-egosi na ule amụma ikpeazụ ahụ, n'ihu na ọ bụ mgbe niile ule metụtara amụma, bụ ule gbasara isiokwu nke Rom, n'ihu na isi n'ubochi ikpeazụ bụ ike popu, onye e ji Nebukadneza, isi mbụ nke Babilon, kowaa ya n'udi onyinyo, onye n'onwe ya nwara Daniel na ndị ikom atọ ahụ a ma ama. Esemokwu ahụ e ji Daniel na ndị ikom atọ ahụ a ma ama gosiputa n'udi onyinyo, ka e bukwa uzọ gosi ya site n'ese mokwu mbụ ahụ di n'akuko ihe mere eme ntoala nke Adventizim, dika e si nochite ya anya n'elu chaati 1843, nke aka nke Onyenwe anyi duziri, ma a gaghi agbanwe ya. Esemokwu ahụ e gosiri n'elu chaati 1843 dabere n'imata Antiochus Epiphanes ma ọ bụ Rom na-ekpere arusi dika ike ahụ guzobere ohuu ahụ di na amaokwu nke iri na anọ nke Daniel isi nke iri na otu.

N'akuko ihe mere eme nke ubochi ikpeazụ, a ga-anwale otu nari puku mmadu iri anọ na anọ dabere n'ighota amuma ha. A na-eme ka nghota amuma guzosie ike site n'otutu ahiri amuma di iche iche nke na-akwado ule ikpeazụ ahụ dika ihe bu nke amuma n'udi ya. Ule ahụ ga-abu nke na-aga n'ihu nwayo nwayo, ọ ga-erukwa n'ogwugwu ya site na ngosiputa nke otu ndi na-eke ofufe abuo.

Dika e si nochite ya n'ime Daniel isi nke iri na abuo, ule ahụ na-amalite mgbe a meghechara ihe amuma oheru, ule mbu ahukwa bu ma a ga-eri ozi ahụ ma ọ bụ ju ozi ahụ. Daniel nochitere ule ahụ dika ibu "ndi a sachara," ule na-esote ya Daniel kporo, "ndi e mere ocha," usoro ahụ wee kwusi n'ule nke atọ na nke ikpeazụ nke a nochitere dika "ndi a nwara." Ule nke atọ na nke ikpeazụ bu ebe a "na-anwale" otu abuo ahụ, ọ bukwa n'ebe ahụ ka ha na-egosi ma ha nwere mmanu, ma ọ bụ na ha enweghi ya.

Isi nke mbu nke Daniel na-akowaputa nnwale ikpeazụ n'onwe ya, ya mere Daniel na-akowaputa nnwale ahụ nke e sere dika "ikpuputa oyiyi nke anu ohia ahụ" nke bu "nnwale ndi Chineke ga-erube isi ga-agafe," ma tupu "a kaa ha akara," ma kwa tupu "oge amara akwusi" n'iwu Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya.

Nnwale nke etu esi ehiwe oyiyi nke anu-ohia ahụ gunyere nnwale amuma nke ighota usoro amuma nke njiko atọ ahụ. Dragon ahụ, anu-ohia ahụ, na onye-amuma ugha ahụ nwere usoro amuma puru iche nke e guzobere n'elu otutu ndi ama amuma. Ighota etu njiko atọ ahụ si abia onu dika otu ike amuma n'ubochi ikpeazụ bu ighota etu esi ehiwe oyiyi nke anu-ohia ahụ.

Ihe atụ di mfe, ma dikwa mgbagwoju anya, nke mkpa ọ di ighota otu e si akpu onyinyo nke anu ohia ahụ n'ubochi ikpeazụ bu ama Pol banyere nwoke nke mmehie n'isi nke abuo nke 2 Ndi Tesalonaika. Pol na-ekwu banyere mmekorita amuma di n'etiti Rom nke ndi ogo mmuo na Rom nke ndi popu, ma mgbe ọ na-eme otu ahụ, ọ na-akowaputa na "mmekorita amuma di n'etiti Rom nke ndi ogo mmuo na Rom nke ndi popu" bu isiokwu nke na-egosiputa otu abuo nke ndi na-eke ofufe.

Otu igwe huru eziokwu nke "mmekorita amuma di n'etiti Rome ndi ogo mmuo na Rome nke ndi popu" n'anya, ma igwe ozo anaghi ahụ eziokwu ahụ n'anya, ya mere ha na-anata aghughu siri ike. Mmekorita amuma di n'etiti Rome ndi ogo mmuo na Rome nke ndi popu nke Pol kowara abughi naani otu n'ime otutu akuku Akwukwo Nso amuma ndi na-anochi anya mmekorita nke ike abuo ahụ, nakwa mmekorita nke ike abuo ahụ na United States.

Rom nke ndi na-ekpere arusi bu dragon ahụ, Rom nke popu bu anụ ọhia ahụ, ma United States bu onye-amuma ugha ahụ. Ehab bu eze-dragon nke ndi eze iri, onye luru Jezebel, nwanyi akwuna ahụ, nke na-achikota igwe onye-amuma ugha nke akuku abuo. Ndi amuma nwoke ahụ bu ndi amuma Beal, ndi nchujà nke ọhia nso ahụ nochikwara anya chi nwanyi Ashtarot. N'otu ha, ha na-anochite onye-amuma ugha nke ubochi ikpeazu, onye na-emeputa onyinyo nke anụ ọhia ahụ, dika e si anochi ya anya site n'aka ndi nchujà nwanyi na ndi amuma nwoke.

Agwo ukwu ahụ bu Ehab, onye bu ihe nnochianya nke ndi eze iri ahụ nke Mkpughe iri na asaa, ma burukwa alaeze nke asaa n'ime alaeze asato. Ala-eze nke isii bu United States, ndi amuma ugha Jezebel; alaeze nke asaa bu ndi eze iri ahụ, United Nations, ike agwo ukwu ahụ; ma alaeze nke asato, nke sitere na ndi asaa ahụ, bu alaeze nke ise nke natara onya na-egbu egbu, onye a kpolitere ozọ di ka alaeze nke asato na nke ikpeazu, nke bu anụ ọhia ahụ, nke United States, ma emesia uwa nile, na-emere onyinyo nye ya ma na-eme onyinyo sitere na ya.

Isi nke mbu nke Daniel na-akowa ule amuma ikpeazu nke gunyere ighota Rom dika e si anochi ya n'ime Okwu Chineke. Ndi Tesalonika nke Abuo na-akowa na ule amuma ikpeazu ahụ gunyekwara ihe banyere nhazi nke Rom Ogbara Oheru, dika e si anochi ya site na mmekorita amuma na ndoro ndoro ochichi di n'etiti Rom ndi ogo mmuo na Rom papal.

Daniel isi nke abuo na-egosi na e nwere ihe omimi a na-ekpughe n'ubochi ikpeazu nke na-anwale otu nari na iri ano na puku ano, n'ihu na Daniel na ndi ikom ato ahụ kwesiri nsopuru n'isi nke abuo na-anochite anya ndi Chineke nke ubochi ikpeazu. Ihe omimi amuma ahụ a na-ekpughe, ya mere kwa, nke na-anwale ha, bu nro omimi Nebukadneza banyere ihe oyiyi nke anụ ọhia ndi ahụ, si otu a na-anochite anya ule ikpeazu nye otu nari na iri ano na puku ano, nke bu, dika Nwanyi White dere, "imeputa ihe oyiyi nke anụ ọhia ahụ."

A na-etinye ule nke isi nke abuo nke Daniel nochiri anya ya n'okpuru iyi egwu onwu. Di ka ihe atu nke ubochi ikpeazu, o na-akwado ihe Pol kuziri mgbe o kowara aghughu ahụ siri ike nke na-abiakwasị ndi na-adighi ahụ eziokwu n'anya. N'akuko Daniel, nghota ya zoputara ndi amamihe nke Babilon, ma o dighi oge amara di ozọ mgbe ule ikpeazu nke ubochi ikpeazu gasiri.

Ahiri o bua nke esemokwu ahụ banyere Rom dika akara nke anyi amatala, na-enye ama kpomkwem banyere esemokwu ahụ nke na-aga n'ihu ugbu a. Dika mmeghari ahụ maka iwu ubochi Sonde si ugbu a na-aga n'ihu n'ochichiri, okwu amuma nke Chineke na-akowaputa ibiaru ya, o bu ezie na mkpuruobi ole na ole bu umu nke ehie, ma ndi na-abughi umu nke ehie amaghikwa, ya mere, na aja nke oge ohere amara na-agba oso oso ikwusi. Nke a na-eme n'ime onodu ahụ Nwanyi White kowara, ebe mmeghari ikpeazu ga-abu ndi oso oso. N'onwa Julai 2023 Majkel siri n'elu bia ime ka ndi agha Ya di ike guzoro n'ukwu ha, ma iji buru akuku nke ndi agha ahụ, e nwere oru amuma nke a ga-ebu uzọ mezu, a na-emekwa ya n'ime gburugburu ndoro ndoro ochichi ebe a na-akpu onyinyo nke anụ ọhia ahụ.

Oru amuma ahụ a ga-aruzu gunyere imata nkwardo nke iwulite onyinyo nke anụ ọhia ahụ. Onye na-amu amuma ga-amata, site n'ihe ndi na-eme n'akuko ihe mere eme ugbu a, na ihe ndi okpukpe na ndoro ndoro ochichi na-emeputa onyinyo nke anụ ọhia ahụ na United States amalitela iru oru. Onye na-amu amuma ahụ ga-amakwa otu e si wuo onyinyo nke anụ ọhia ahụ n'amuma, dika e si

kowaa ya n'Okwu Chineke. O ga-amakwa na, ka a na-ewulite onyinyo nke anu oha ahụ na United States, ka a na-ewulikwa onyinyo Chineke n'ime ndi otu nari puku iri anọ na anọ ahụ. O ga-aghotakwa ihe yiri ibe ya di n'etiti akuko ihe mere eme nke ubochi ikpeazu na ndi Millerite n'oge mmepe ozi Mkpụ Etiti Abali n'akuko ha, mgbe e mere ka ha muta na ha no n'oge ichere nke ilu ahụ, ya mere ha onwe ha bu umu agboghọ na-amaghi nwoke ahụ. Ihe ato ndi a niile bu akuko nke ule amuma ahụ nke malitere igosiputa onwe ya na July nke afọ 2023.

“Ahiri n'ahiri” esemokwu o bula gbasara Rome nke bilitere n'akuko ihe mere eme nke Advent bu akuko ihe mere eme di nsọ nke a na-ekwughachi n'ubochi ikpeazu. Esemokwu ikpeazu gbasara Rome bu nsonaazu kpomkwem nke ndi Chineke juru iteta n'ozu ahụ nke bjarutere n'onwa Julai nke afọ 2023.

“Chineke ga-akpolite ndi Ya; o buru na uzọ ndi ozọ ada ada, ajuju okwukwe ga-abata n'etiti ha, nke ga-aza ha n'ulo-oku, na-ekewa afuko puo n'oka. Onyenwe anyi na-akpoku ndi niile kweere okwu Ya ka ha tetakwa n'ura. Ihe di oké onu ahia abjawo, nke kwesiri oge a. O bu eziokwu nke Akwukwo Nso, na-egosi ihe ize ndu ndi diri anyi kpomkwem n'ihu. Ihe a kwesiri iduga anyi n'imu Akwukwo Nso nke oma nke ukwu na n'inyocha nke siri ike nke ukwu onodu anyi na-ejide. Chineke chorọ ka a nyochaa nkuzi niile na onodu niile nke eziokwu nke oma, n'isi ike, na ekpere na ibu onu. Ndi kwere ekwe ekwesighi izu ike n'ihe a na-eche n'echiche na n'echiche ndi a na-akowaghi nke oma banyere ihe mejuputara eziokwu. Okwukwe ha aghaghi idabere n'ike n'Okwu Chineke, ka mgbe oge ule ga-abia, ma kpo ha n'ihu ndi kansul ka ha zaa maka okwukwe ha, ha nwee ike inye ihe kpatara olileanya di n'ime ha, na idi nwayo na egwu.

“Jee, jee, jee. Isiokwu ndi anyi na-ewetara uwa ga-aburiri ihe di ndu n'ezie n'ime anyi. O di mkpa na, n'igbachitere ozizi ndi anyi na-ewere di ka isi nkwenkwe nke okwukwe, anyi aghaghi ikpachara anya ka anyi ghara iji arumuka ndi na-abughi nke ziri ezi kpankpan. Ndi a puru idi ire ime ka onye na-emegide anyi daa juu, ma ha anaghi asopuru eziokwu ahụ. Anyi kwesiri iweta arumuka ndi ziri ezi, ndi na-agaghi naani ime ka ndi na-emegide anyi daa juu, kama ha ga-anagide nyocha kacha nso na nke kacha omimi. N'etiti ndi zilitere onwe ha di ka ndi na-arụ uka, e nwere nnukwu ihe ize ndu na ha agaghi eji okwu Chineke aru oru n'ezie ikpe ziri ezi. N'izute onye na-emegide anyi, o kwesiri ibu mgbalị anyi nke sitere n'obi iweta isiokwu di iche iche n'uzo ga-eme ka nkwenye bilie n'obi ya, kama ibu naani icho inye onye kwere ekwe obi ike.”

“N'agbanyeghi oganihu o bula mmadu nwere ike iru n'uche, ka o ghara obuna otu ntabi anya iche na o dighi mkpa ichogharị Akwukwo Nso nke oma ma na-aga n'ihu mgbe niile ka e wee nweta ihe ka ukwu. Di ka otu ndi mmadu, a kporo onye obula n'ime anyi n'otu n'otu ka o buru umuakwukwo amuma. Anyi ga na-eche nche n'idi uchu ka anyi wee nwee ike imata oku o bula nke ihe Chineke ga-egosi anyi. Anyi ga-ejide mmalite mbu nke eziokwu; ma site n'omumu nke e ji ekpere soro ya, a puru iweta ihe doro anya kari, nke a puru iweta n'ihu ndi ozọ.” Testimonies. Mpiakota nke 5, 708.

Ndi Protestant nke oge Miller juru ka iwu nke utosusu chikwaa ha, ma horo ileghara okwu ahụ bu “also” anya n'amaokwu nke iri na anọ, nke n'uzo utosusu si kowaa na “ndi ohi nke ndi gi” nochiri

anya ike ọhụrụ a na-ebubata n'usoro ihe omume ndị e gosipụtara n'amaokwu ndị ahụ ebe amaokwu nke iri na anọ dị. Uriah Smith mere kpomkwem otu ihe ahụ mgbe ọ leghaara ihe àmà ụtọasụsụ na-egosi anya, nke na-egosi na eze ugwu ahụ n'amaokwu nke iri atọ na isii, ma e mesịa n'amaokwu nke iri anọ, aghaghị ịbụ otu eze ugwu ahụ nke bụ isiokwu kemgbe amaokwu nke iri atọ na otu.

Taa ndị na-akuzi taa na United States bụ “ndị ohi” na-eji otu akụkụ okwu sitere n'aka Sister White nke na-akọwa ike popu na United States dika ike mkpagbu abụọ bụ isi nke ụbọchị ikpeazụ, ma na-agbago asụsụ ahiriokwu ahụ iji kwuo na ntụaka ahụ nke “old world,” nke Sister White ji akọwa Europe, n'ezie na-anọchi anya akụkọ ihe mere eme gara aga. Asụsụ ahiriokwu ahụ na-egosi n'ezie na nkwebi okwu ahụ bụ echiche na-ezighị ezi, ma ụzọ Sister White si eji “old world” n'ime akụkụ okwu ahụ kwekọrọ na otu o si eji ya n'ebe ndị ọzọ n'akwukwọ ya. Mgbe ọ na-eme otu a, ọ na-ekwenyekwa na ndị ọkà mmụta akụkọ ihe mere eme na-eji okwu “old world” n'ihe gbasara “new world” mee ka ọdịiche dị n'etiti Europe na Americas pụta ihè.

“Okpukpe Rom n'Ụwa Ochie na Protestantizim nke dara n'ezi okwukwe n'Ụwa Ọhụrụ ga-agbaso ụzọ yiri nke ahụ n'ebe ndị na-asọpuru iwu nile nke Chineke nọ.” *The Great Controversy*, 615.

N'usoro asụsụ, mkpuruokwu ahụ bụ “ga-achuso” na-egosi na ike abụọ ahụ nke “ụwa ochie” na “ụwa ọhụrụ” nọchiri anya, ha abụọ na-“achuso” mkpagbu nke ndị Chineke n'ụbọchị ikpeazụ; ya mere, ọ bụ mmejọ n'usoro asụsụ ikwu na ahiriokwu a na-ekwu maka “ụwa ochie” dika akụkọ ihe mere eme gara aga, ma “ọhụrụ” dika ụbọchị ikpeazụ. “Ahiri n'elu ahiri,” esemokwu ochie niile nke Rome na-eme ka onye na-amụ amụma banyere ụbọchị ikpeazụ mata na mgbe a kpọtere ha, ule oyiyi nke anụ ọhịa ahụ ga-agụnye ọnođụ ebe e gosipụtara njirimara ziri ezi nke ndị ohi nke ndị gi. Nghota ziri ezi banyere “ndị ohi” ahụ ka edobere n'elu chaatị ndị pionia nke 1843, ya mere ọ bụ eziokwu ntọala, nke e ji ikike nke Mmụọ nke Amụma kwado. Nke a na-egosi na mgbe ndị na-amụ amụma tetara n'ule ikpeazụ ha, isiokwu banyere “ndị ohi” ga-anọchikwa anya mwakpo ikpeazụ a ga-eme megide eziokwu ntọala ndị ahụ, na Mmụọ nke Amụma.

Anyị ga-aga n'ihu n'echiche ndị a n'isiokwu na-esote.